

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Studie

(BRUGEL-STUDIE-2017|208-25)

**Betreffende de OBERVATORIUM VAN DE PRIJZEN
PROFESSIONELE KLANTEN**

2009-2016-Executive summary

Opgesteld op basis van artikel 30bis, §2 1° en 2° van de elektriciteitsordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, gewijzigd bij artikel 2 van de ordonnantie van 20 juli 2011.

08/12/2017

Inhoudsopgave

1	Wettelijke grondslag	3
2	Inleiding.....	4
3	Analyse en ontwikkeling.....	4
3.1	Algemene opmerkingen.....	4
3.1.1	Methodologie	4
3.1.2	Representativiteit	5
3.2	Prijzen van de elektriciteit	6
3.2.1	Evolutie van de globale elektriciteitsprijs.....	6
3.2.2	Evolutie van de componenten.....	8
3.3	Gasprijs.....	12
3.3.1	Evolutie van de globale gasprijs.....	12
3.3.2	Evolutie van de componenten.....	15

Lijst van de illustraties

Figuur 1:	Evolutie van de gemiddelde jaarlijkse elektriciteitsprijs.....	6
Figuur 2:	Evolutie van de gewogen gemiddelde jaarlijkse elektriciteitsprijs	7
Figuur 3:	Gecumuleerde facturen van alle klanten in de steekproef voor elektriciteit.....	8
Figuur 4:	Evolutie van de energiecomponent van de elektriciteit.....	9
Figuur 5:	Evolutie van de bijdrage hernieuwbare energie voor de elektriciteit	9
Figuur 6:	Evolutie van de transmissiecomponent van de elektriciteit.....	10
Figuur 7:	Evolutie van de distributiecomponent van de elektriciteit	11
Figuur 8:	Evolutie van de taksen voor elektriciteit.....	11
Figuur 9:	Evolutie van de gemiddelde jaarlijkse gasprijs	12
Figuur 10:	Evolutie van de gewogen gemiddelde jaarlijkse gasprijs	13
Figuur 11:	Gecumuleerde facturen van alle klanten in de steekproef voor gas	14
Figuur 12:	Evolutie van de component energie en transmissie van het gas	15
Figuur 13:	Evolutie van de distributiecomponent van het gas	16
Figuur 14:	Evolutie van de taksen voor gas.....	17

I Wettelijke grondslag

De ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voorziet in de artikel 30bis §2, toegevoegd door artikel 56 van de ordonnantie van 14 december 2006, dat :

“§ 2. [1 Brugel] wordt bekleed met een opdracht tot verlening van advies aan de overheid over de organisatie en de werking van de gewestelijke energiemarkt enerzijds, en met een algemene opdracht van toezicht op en controle van de toepassing van de hiermee verband houdende ordonnanties en besluiten anderzijds.

[1 Brugel] is belast met volgende opdrachten :

1° het geven van adviezen, studies of gemotiveerde beslissingen, en het indienen van voorstellen in de gevallen die voorzien zijn door deze ordonnantie en door de bovenbedoelde ordonnantie van 1 april 2004 of hun uitvoeringsbesluiten;

2° op eigen initiatief of op vraag van de Minister of de Regering, het uitvoeren van onderzoeken en studies [4 of het geven van adviezen,]4 betreffende de elektriciteits- en gasmarkt;

... »

Op basis van deze artikel en in het kader van zijn taken vastgesteld bij de elektriciteitordonnantie brengt BRUGEL een initiatiefadvies naar de regering uit.

2 Inleiding

Dit document is een samenvattende nota van de studie. Voor alle bijkomende details is het aanbevolen het op de website van Brugel beschikbare verslag te raadplegen.

Deze studie presenteert de evolutie van de elektriciteits- en aardgasprijzen en hun componenten voor professionele klanten met een AMR-meter (telelezing) of MMR-meter (maandelijkse opneming), om de overheid en de verbruikers informatie en cijfergegevens te verstrekken over de maandelijkse evolutie van de elektriciteits- en aardgasprijzen voor professionele klanten.

De evolutie van de prijzen wordt eerst globaal gepresenteerd (evolutie van de totale prijs) en vervolgens gedetailleerd volgens de componenten van de energievectoren, om de eerste benadering te preciseren.

De studie werd uitgevoerd door Sia Partners op aanvraag van BRUGEL. Ze sluit aan op de vier vorige studies, die tussen 2013 en 2016 werden uitgevoerd en de periode van januari 2009 tot december 2015 bestreken. De huidige studie is een vijfde herhaling van de eerste studie en bestrijkt de jaren 2009 tot 2016.

3 Analyse en ontwikkeling

3.1 Algemene opmerkingen

3.1.1 Methodologie

Voor elk verslag hebben alle Brusselse energieleveranciers Brugel bestanden bezorgd met de gemiddelde maandelijkse prijzen van elektriciteit en aardgas voor de professionele klanten met een AMR- en MMR-aansluiting.

Deze bestanden maken een onderscheid tussen 6 klassen van verbruikers voor de elektriciteit en 4 klassen voor gas, afhankelijk van het verbruiksniveau. Deze klassen worden in het verslag gedetailleerd.

Daarna worden de facturen verdeeld volgens de verschillende componenten, die vervolgens worden gedetailleerd. Tot slot worden de ontvangen gegevens opgeschoond en gesorteerd om foutieve waarden te verwijderen.

3.1.2 Representativiteit

Om een idee te geven van de representativiteit van de steekproef waarop deze studie is gebaseerd, worden de gebruikte hoeveelheden energie vergeleken met de totale hoeveelheid energie die de professionele klanten in het Brussels Gewest hebben verbruikt.

Jaar	Elektriciteit [GWh]			Aardgas [GWh]		
	Brussel	Steekproef	%	Brussel	Steekproef	%
2009	2 988	1 971	66,0%	5 489	3 201	58,3%
2010	3 011	2 137	71,0%	6 143	4 026	65,5%
2011	2 959	2 402	81,2%	4 707	3 619	76,9%
2012	2 417 ¹	2 148	86,9%	5 486	4 313	78,6%
2013	2 831	2 249	79,4%	5 804	4 469	77,0%
2014	2 731	2 059	75,4%	4 591	3 063	66,7%
2015	3 361	2 018	60,0%	5 178	3 011	58,1%
2016	3 464	1 981	57,2%	5 429	3 088	56,9%

¹ Dit cijfer wordt ter informatie gegeven, want de hier vermelde leveringen dekken slechts de 10 eerste maanden van 2012

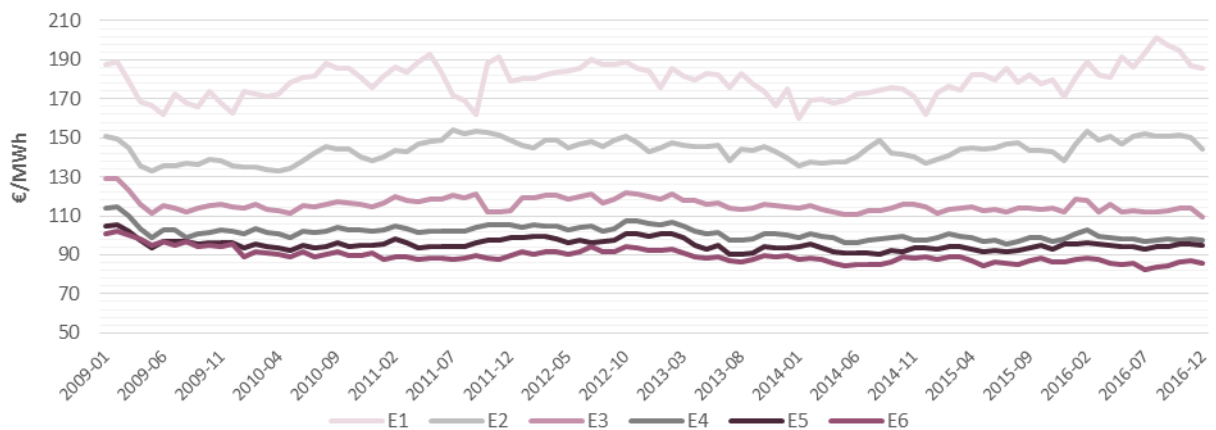
3.2 Prijzen van de elektriciteit

3.2.1 Evolutie van de globale elektriciteitsprijs

In het laatste jaar (december 2015 tot december 2016) stijgt de prijs all-in van elektriciteit voor de klassen E1 en E2, ondanks een daling op het eind van het jaar. De prijs all-in daalt daarentegen licht voor de andere klassen, met evoluties gaande van -0,68% voor E5 tot -1,89% voor E3.

Sinds 2009 is de elektriciteitsprijs gestegen voor de klasse E1 (+1,24%) en gedaald voor alle andere klassen, met -1,45% voor E2 tot -15,32% voor E3.

	E1	E2	E3	E4	E5	E6
Evolutie 2009-01 → 2016-12	1,24%	-1,45%	-15,32%	-14,13%	-9,34%	-15,07%
Evolutie 2015-12 → 2016-12	11,04%	7,52%	-1,89%	-0,72%	-0,68%	-1,12%
GJG ² 2009-01 → 2016-12	0,15%	-0,18%	-2,06%	-1,89%	-1,22%	-2,02%

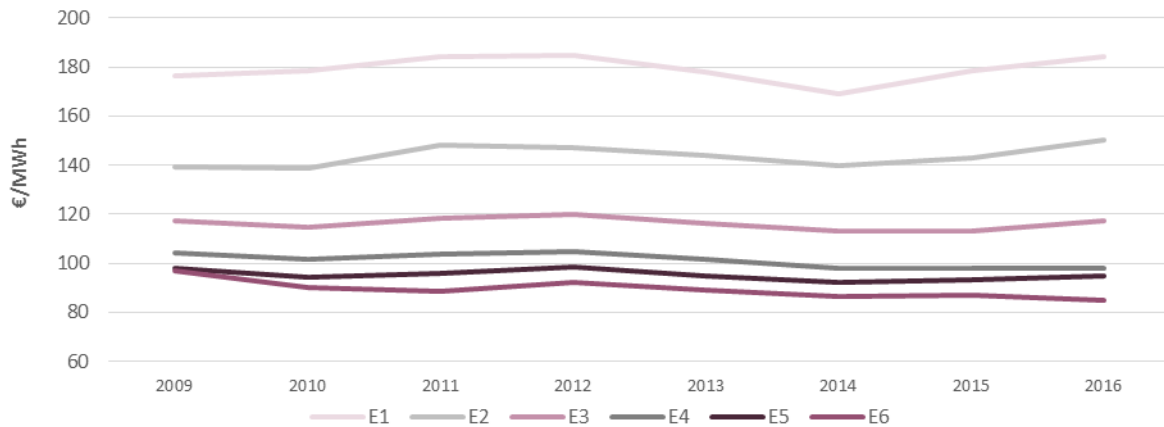
Figuur 1: Evolutie van de gemiddelde jaarlijkse elektriciteitsprijs

² GJG = Gemiddeld Jaarlijks Groeicijfer = $\left(\frac{\text{Valeur finale}}{\text{valeur initiale}}\right)^{\frac{1}{n}} - 1$

De figuur 2 vertegenwoordigt de gemiddelde jaarlijkse prijs voor elke categorie. Deze resultaten zijn verkregen door het gemiddelde te berekenen van de met de maandelijks verbruikte volumes gewogen prijzen, zodat de prijs die de professionele klant in het jaar 2016 betaalde zo goed mogelijk wordt benaderd.

Voor de klassen E1, E2 en E5 zet de gemiddelde elektriciteitsprijs de in 2014 begonnen stijging verder. Klasse E3 kent een belangrijke stijging (+3,75%) na een jaar stagnatie. Klasse E6 is de enige die in 2016 gedaald is (-2%).

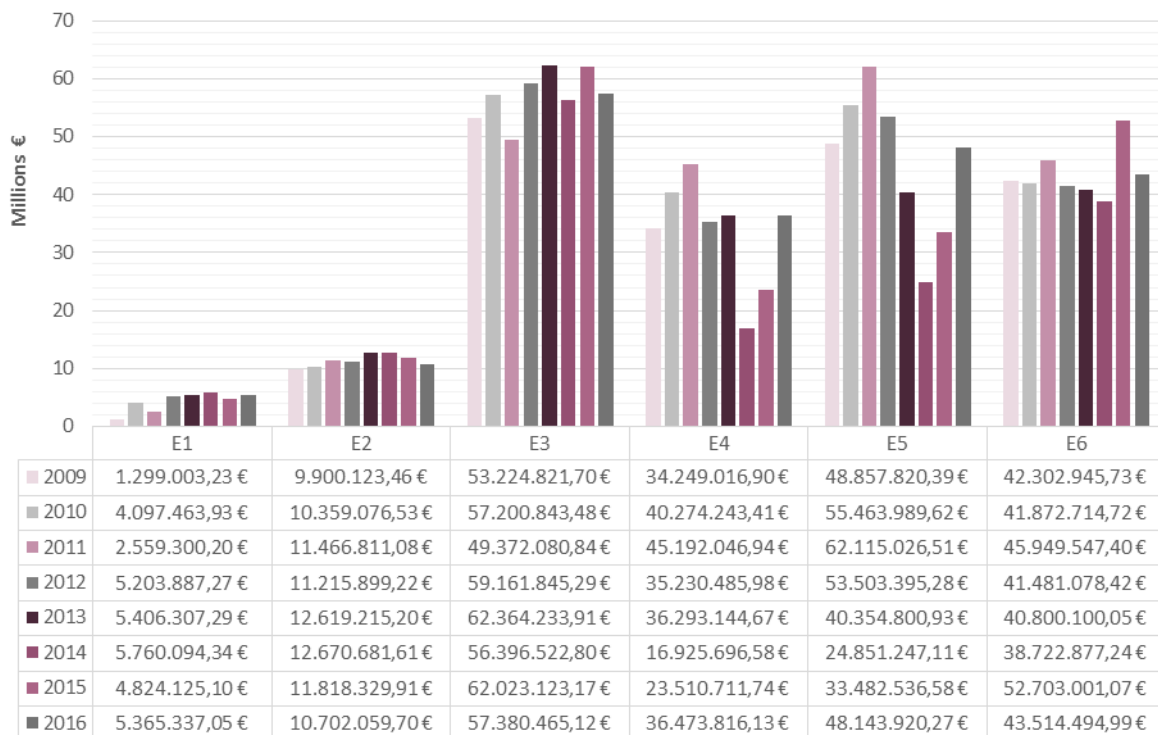
	E1	E2	E3	E4	E5	E6
Evolutie 2009 → 2016	4,39%	7,65%	-0,06%	-6,13%	-3,56%	-12,11%
Evolutie 2015 → 2016	3,28%	4,87%	3,75%	-0,48%	1,41%	-2,00%

Figuur 2: Evolutie van de gewogen gemiddelde jaarlijkse elektriciteitsprijs

Figuur 3 toont de som van de aan de klanten gefactureerde bedragen. Deze variatie is gevoelig voor de prijsevoluties en voor de in het jaar aan de klanten van de steekproef geleverde volumes.

Tussen 2015 en 2016 is de factuur gestegen voor de verbruiksklassen E4 en E5 en gedaald voor de klassen E3 en E6. De som van alle in 2016 gefactureerde bedragen is 201 M€. Gelet op de representativiteit van de steekproef moet de reële elektriciteitsfactuur van de professionele klanten dus ongeveer 352 M€ bedragen in 2016, tegenover 314 M€ in 2015.

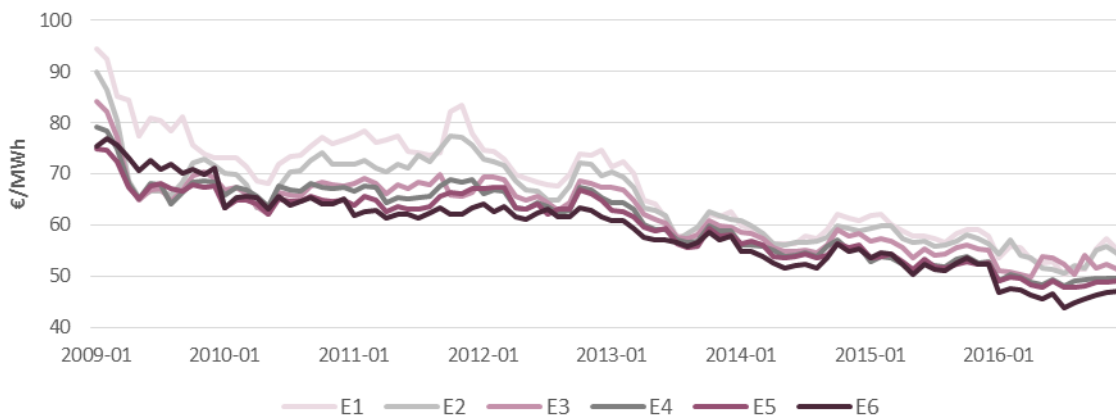
Figuur 3: Gecumuleerde facturen van alle klanten in de steekproef voor elektriciteit

3.2.2 Evolutie van de componenten

De energiecomponent daalt in 2016 voor alle verbruiksklassen, in het verlengde van de globale trend sinds 2009. De gemiddelde jaarlijkse groei is sinds 2009 negatief voor alle verbruiksklassen en varieert van -5,18% voor E5 tot -6,50% voor E1.

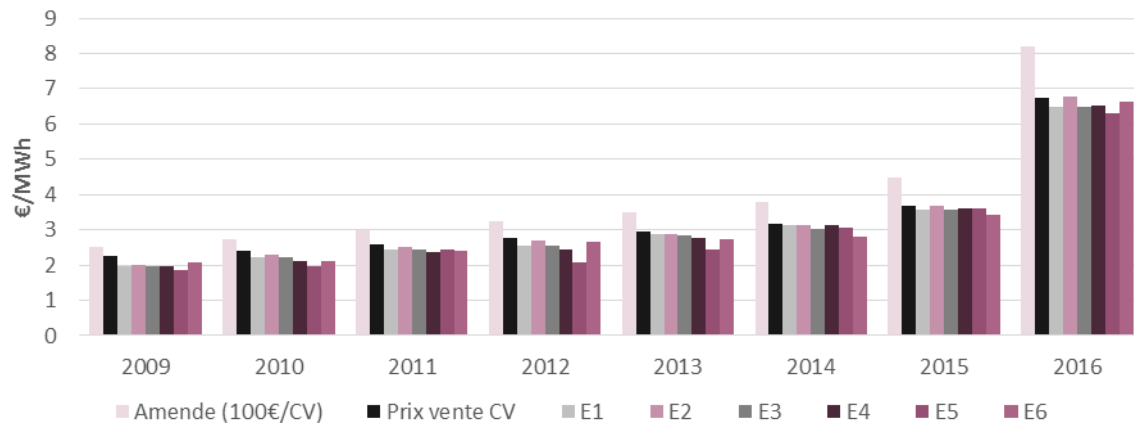
Deze evolutie volgt de evolutie van de beursindexen voor elektriciteit, ook al zijn die laatste veel meer uitgesproken.

	E1	E2	E3	E4	E5	E6
Evolutie 2009-01 → 2016-12	-41,57%	-39,49%	-39,16%	-37,30%	-34,67%	-37,68%
Evolutie 2015-12 → 2016-12	-4,83%	-3,43%	-6,77%	-5,96%	-6,83%	-10,27%
GJG ³ 2009-01 → 2016-12	-6,50%	-6,09%	-6,02%	-5,67%	-5,18%	-5,74%

Figuur 4: Evolutie van de energiecomponent van de elektriciteit

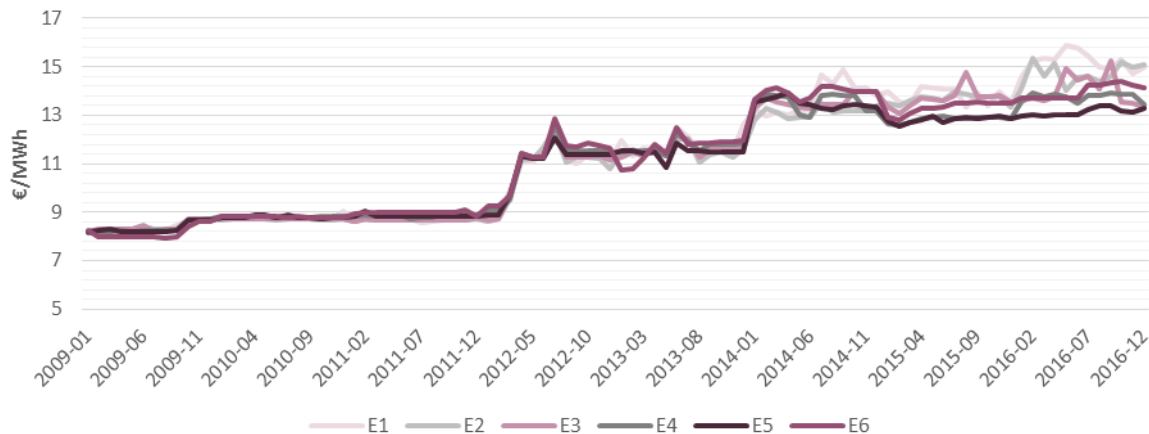
De bijdrage hernieuwbare energie stijgt in 2016 aanzienlijk, een weerspiegeling van de evolutie van het opgelegde aankoopquotum van groene-stroomcertificaten, dat in 2016 van 4,5% naar 8,2% gaat. De bijdrage hernieuwbare energie hangt weinig af van de verbruiksklasse. De stijging van de bijdrage hernieuwbare energie compenseert de daling van de energieprijis sinds 2009 gedeeltelijk.

Figuur 5: Evolutie van de bijdrage hernieuwbare energie voor de elektriciteit

³ GJG = Gemiddeld Jaarlijks Groeicijfer = $\left(\frac{\text{Valeur finale}}{\text{valeur initiale}}\right)^{\frac{1}{n}} - 1$

De transmissie steeg in 2012 (als gevolg van de grote infrastructuurprojecten op de netten, zoals Nemo, Alegro en Stevin) en ook in 2014 (als gevolg van een stijging van de aan het onderschreven vermogen gekoppelde term) maar bleef de jongste jaren relatief stabiel. Naargelang de klant wel of geen eindafnemer is, daalt de transmissieprijs volgens het verbruikte vermogen. De transmissieprijs hangt dus af van de verbruiksklasse.

Figuur 6: Evolutie van de transmissiecomponent van de elektriciteit

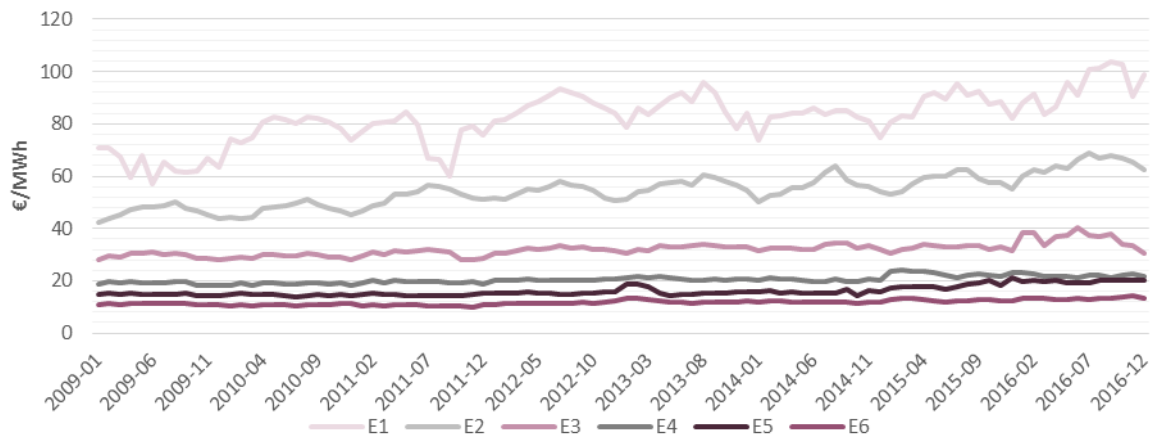
De distributie van de elektriciteit hangt sterk af van de verbruiksklasse en vormt de **belangrijkste uitgave voor de kleine verbruiker**. Dit verschil wordt verklaard door het feit dat het grootste gedeelte van de prijs van de investering in het distributienet afhangt van het onderschreven vermogen en niet van het overgebrachte vermogen.

In het jaar 2016 vertoont de distributie een **sterke stijging** voor de klassen E1, E2 en E6 en een daling voor de andere klassen. **De gemiddelde jaarlijkse groei is sinds 2009 positief voor alle verbruiksklassen en** varieert van +1,03% voor E3 tot +4,96% voor E2.

De klassen E1, E2 en E3 bereikten dit jaar prijsrecords, tot **meer dan 100 €/MWh voor de klasse E1**.

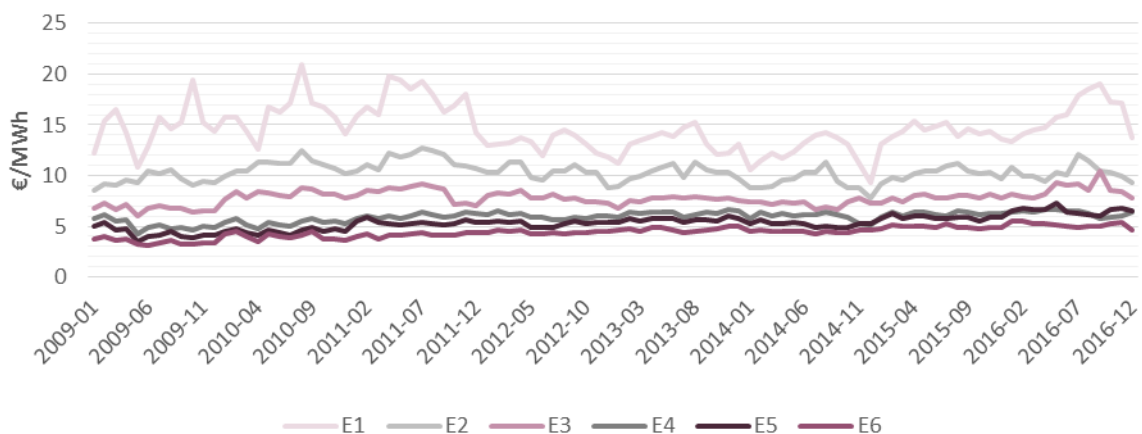
	E1	E2	E3	E4	E5	E6
Evolutie 2009-01 → 2016-12	38,79%	47,27%	8,53%	16,11%	33,39%	20,35%
Evolutie 2015-12 → 2016-12	19,75%	13,00%	-3,46%	-4,54%	-4,90%	8,59%
GJG ⁴ 2009-01 → 2016-12	4,18%	4,96%	1,03%	1,88%	3,67%	2,34%

⁴ GJG = Gemiddeld Jaarlijks Groeicijfer = $\left(\frac{\text{Valeur finale}}{\text{valeur initiale}}\right)^{\frac{1}{n}} - 1$

Figuur 7: Evolutie van de distributiecomponent van de elektriciteit

De **federale en regionale taken** stijgen sterk in de loop van het jaar, om daarna terug te keren naar een niveau dat vergelijkbaar is met dat van eind 2015. Deze variatie is voornamelijk het gevolg van de **regionale bijdrage**, die bij constant vermogen omgekeerd evenredig is met de hoeveelheid verbruikte energie. Dit verklaart ook de degressiviteit volgens de verbruiksklassen.

Figuur 8: Evolutie van de taken voor elektriciteit

3.3 Gasprijs

3.3.1 Evolutie van de globale gasprijs

In de loop van vorig jaar (december 2015 tot december 2016) is de prijs **all-in** voor gas **voor alle klassen blijven dalen**, in lijn met de globale trend die sinds 2012 wordt waargenomen.

Alle verbruiksklassen zijn sinds 2009 gedaald. **De gemiddelde jaarlijkse groei is negatief voor alle verbruiksklassen** en varieert van -2,16% voor G1 tot -4,27% voor G4.

De klasse G1 kende een bijzonder grote piek in juni 2016, met prijzen van meer dan 70 €/MWh.

	G1	G2	G3	G4
Evolutie 2009-01 → 2016-12	-16,06%	-19,58%	-24,98%	-29,47%
Evolutie 2015-12 → 2016-12	-4,76%	-5,88%	-9,80%	-13,58%
GJG ⁵ 2009-01 → 2016-12	-2,16%	-2,69%	-3,53%	-4,27%

Figuur 9: Evolutie van de gemiddelde jaarlijkse gasprijs

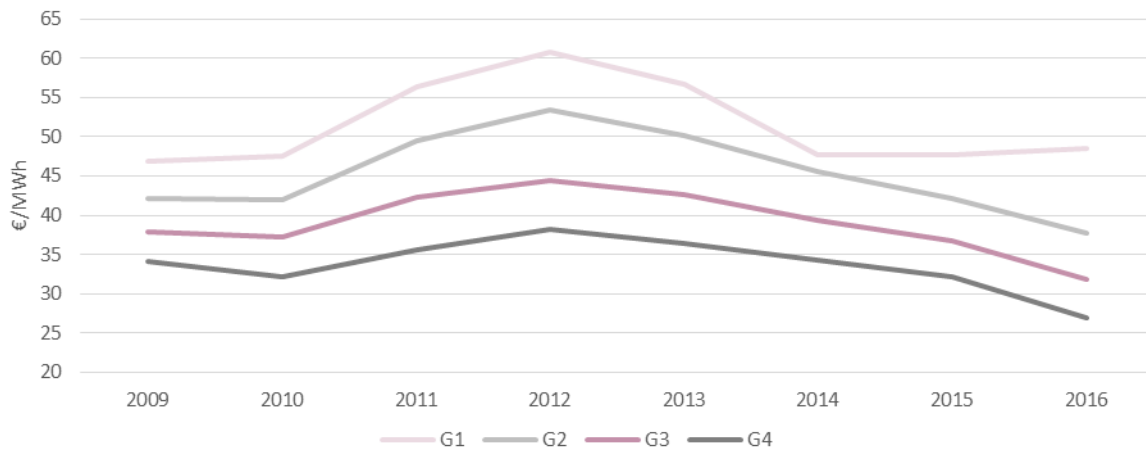
⁵ GJG = Gemiddeld Jaarlijks Groeicijfer = $\left(\frac{\text{Valeur finale}}{\text{valeur initiale}}\right)^{\frac{1}{n}} - 1$

Net als voor de elektriciteit kan men voor elke categorie de gemiddelde jaarlijkse prijs volgen, gewogen volgens de verbruikte volumes. Dit gemiddelde is dus een zo goed mogelijke benadering van de in 2016 door de professionele klant betaalde prijs.

De gemiddelde gasprijs zette de in 2015 waargenomen trend verder: een **stijging voor de klasse G1** en een **daling voor de andere klassen**.

Sinds 2009 is alleen de prijs voor de klasse G1 gestegen (+3,46%).

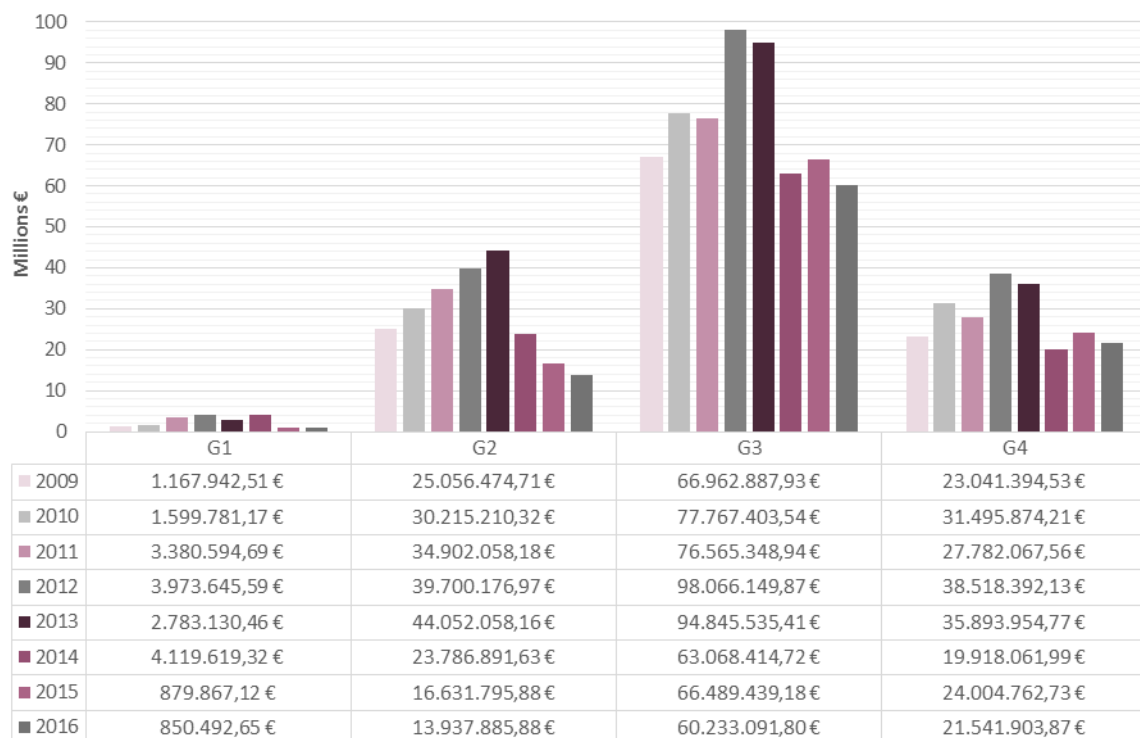
	G1	G2	G3	G4
Evolutie 2009 → 2016	3,46%	-10,48%	-15,87%	-21,23%
Evolutie 2015 → 2016	1,96%	-10,48%	-13,32%	-16,55%

Figuur 10: Evolutie van de gewogen gemiddelde jaarlijkse gasprijs

Erreur ! Source du renvoi introuvable. I toont de som van de aan de klanten uit onze steekproeven gefactureerde bedragen. Deze variatie is gevoelig voor de prijsevoluties en voor de in het jaar aan de klanten van de steekproef geleverde volumes.

De variaties tussen 2015 en 2016 zijn gering. De voor de klassen G2, G3 en G4 gefactureerde bedragen zijn gedaald als gevolg van de daling van de prijzen. De som van alle in 2016 gefactureerde bedragen is 97 M€. Gelet op de representativiteit van de steekproef moet **de reële gasfactuur van de professionele klanten dus ongeveer 170 M€ bedragen in 2016**, tegenover 188 M€ in 2015.

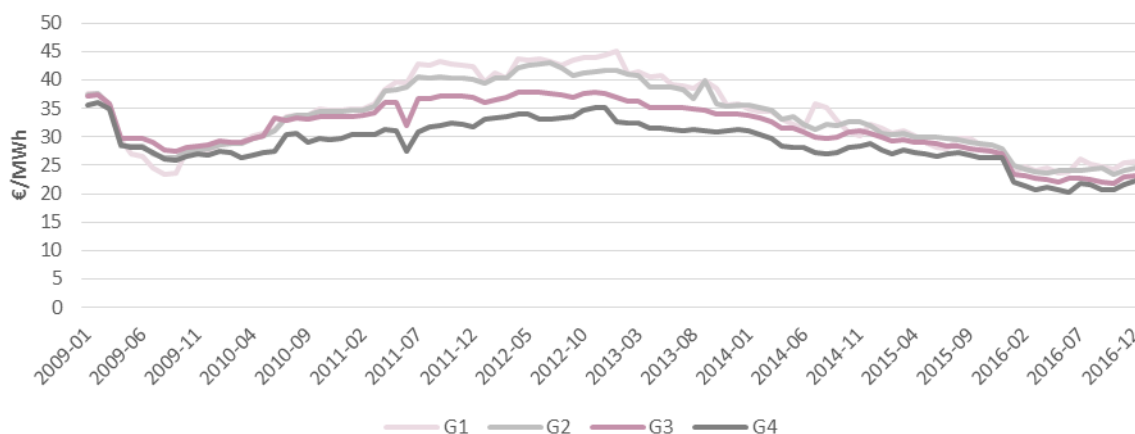
Figuur 11: Gecumuleerde facturen van alle klanten in de steekproef voor gas

3.3.2 Evolutie van de componenten

De component **energie en transport** (voor het gas worden de twee samengenomen) **zet voor alle verbruiksklassen in 2016 de in 2013 begonnen daling verder. De gemiddelde jaarlijkse groei is sinds 2009 negatief voor alle verbruiksklassen en varieert van -4,65% voor G1 tot -5,78% voor G4.**

De evolutie van deze component hangt af van de evolutie van de marktprijs van gas, die sinds de winning van schaliegas sterk gedaald is.

	G1	G2	G3	G4
Evolutie 2009-01 → 2016-12	-31,68%	-34,20%	-37,60%	-37,89%
Evolutie 2015-12 → 2016-12	-2,81%	-11,79%	-14,37%	-15,48%
GJG ⁶ 2009-01 → 2016-12	-4,65%	-5,10%	-5,73%	-5,78%

Figuur 12: Evolutie van de component energie en transmissie van het gas

Ondanks een tijdelijke daling in 2014 is de **distributiecomponent** van het gas sinds 2009 globaal gestegen.

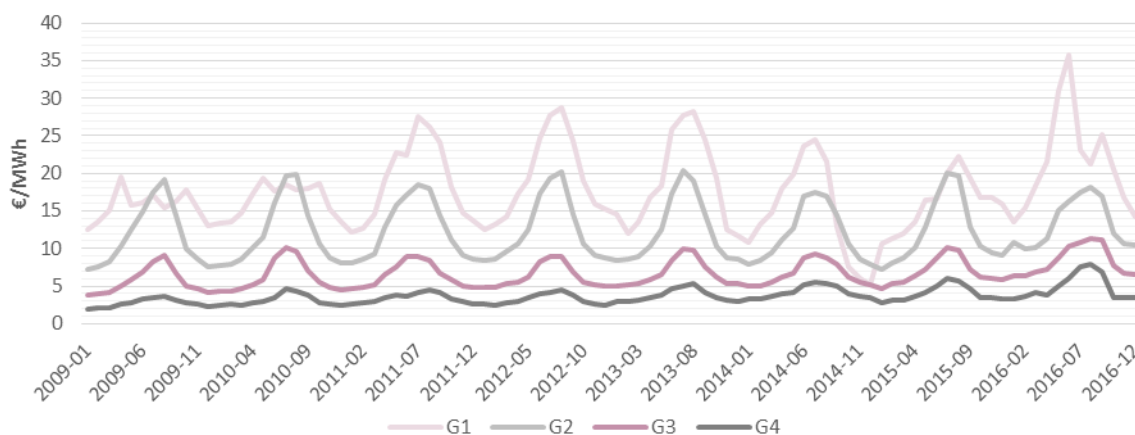
De distributietarieven zijn **voor de klasse G1 gedaald (-10,53%) en voor de andere klassen gestegen. De gemiddelde jaarlijkse groei is sinds 2009 positief voor alle verbruiksklassen en varieert van +1,62% voor G1 tot +7,24% voor G4.**

Net als voor elektriciteit is de distributiecomponent omgekeerd evenredig met het verbruik.

⁶ GJG = Gemiddeld Jaarlijks Groeicijfer = $\left(\frac{\text{Valeur finale}}{\text{valeur initiale}}\right)^{\frac{1}{n}} - 1$

Deze component is het gevoeligst voor het seizoenseffect, met dit jaar een nog sterker effect voor de component G1. **Het kleine volume gas dat aan de verbruikers van de klasse G1 werd gedistribueerd, impliceert een grotere gevoeligheid voor prijsschommelingen en verklaart de piek in juni 2016.** In 2016 gaven de leveranciers immers slechts 16 GWh gasverbruik door, tegenover 18 GWh in 2015 en 80 GWh in 2014.

	G1	G2	G3	G4
Evolutie 2009-01 → 2016-12	13,72%	44,42%	73,02%	74,89%
Evolutie 2015-12 → 2016-12	-10,53%	15,38%	11,68%	2,94%

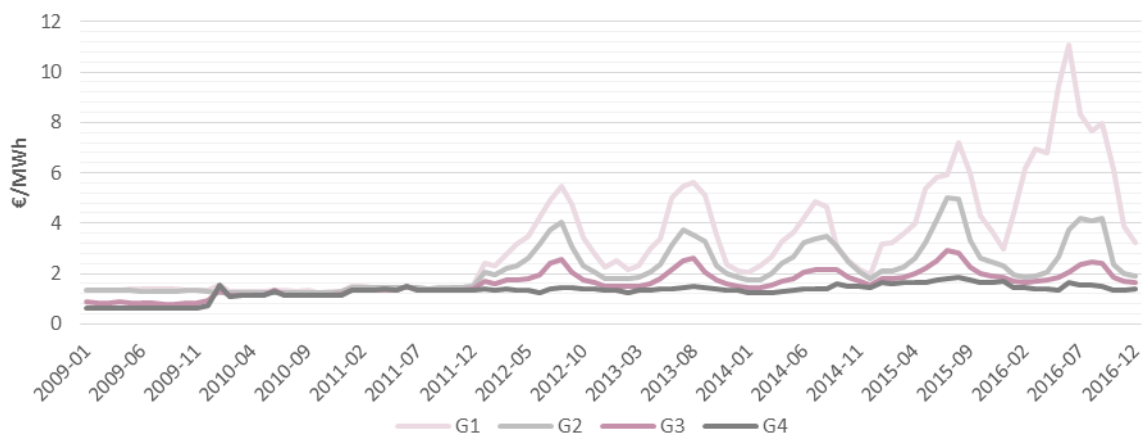

Figuur 13: Evolutie van de distributiecomponent van het gas

In 2016 zijn de **federale en regionale taken** gedaald voor alle verbruiksklassen behalve G1. **De gemiddelde jaarlijkse groei is sinds 2009 positief voor alle verbruiksklassen en varieert van +4,67% voor G2 tot +11,79% voor G1.**

Net als de distributie kende de component G1 een grotere seizoenspiek dan in de vorige jaren.

	G1	G2	G3	G4
Evolutie 2009-01 → 2016-12	143,95%	44,11%	92,63%	120,36%
Evolutie 2015-12 → 2016-12	8,88%	-17,29%	-10,45%	-16,55%
GJG ⁷ 2009-01 → 2016-12	11,79%	4,67%	8,54%	10,38%

Figuur 14: Evolutie van de taksen voor gas

* *
*

⁷ GJG = Gemiddeld Jaarlijks Groeicijfer = $\left(\frac{\text{Valeur finale}}{\text{valeur initiale}}\right)^{\frac{1}{n}} - 1$